

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 8 frt. — Félévre 4 frt. — Negyedévre 2 frt.
Néptanulónak egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

Felölös szerkesztő:

Dr. Molnár Gyula.

Megjelenik hetenként kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség: Csendes-utca, TÓTH-féle ház.

Kiadóhivatal: Csendes-utca OLÁH-féle ház.

Osztrák-magyar tudomány és művészet.

Trautmannsdorf gróf egy osztrák főúr, udvari méltóság, főkamrás Ausztriában.

Egyéb érdemeit eleddig nem ismertük.

Hanem a derék főkamrás most rendkívüli nagy érdemet szerzett magának, mert egy új érdemrend megalapítása köszönhető neki. Még pedig milyen érdemrend?

A cs. és kir. osztrák-magyar jelvény című érdemrend?

Egy olyan érdemrend, melynek viselője oda teheti a neve mellé, hogy: „a cs. és kir. osztrák-magyar jelvény tulajdonosa tudományos és művészi érdemeiért.”

Ezt a dicső érdemrendet proponálta Trautmannsdorf gróf főkamrás, mialatt szerencsések lettünk az ő nevét is megismerhetni. Máskülönbén soha se tudtuk volna, hogy létezik.

Nekünk magyaroknak, — őszintén szólva, — semmi közünk hozzá.

És mégis... Immost hila-íratot intézhetnek hozzá a magyar tudósok, szobrászok, költők, színészek és festők.

Kilátásuk van a jövőben osztrák-magyar tudósok, osztrák-magyar postákká emelkedni föl.

Ez az osztrák főkamrás érdeme.

De érdemt szerzett Tisza Kálmán is ezuttal, mert ő Felsége meghallgatta őt és, midőn e rendjel megalapításáról volt szó.

Az ő érdeme pedig abban áll, hogy mint rendszeren földig meghajolt s megköszönte a királynak, hogy ily atyailag gondoskodik a magyar tudósok és művészekről.

Azt ugyan elfeledte a miniszterelnök ur elmondani, hogy a tudomány és művészet nem osztrák-magyar, mint a hadügy, külügy és a pénzügy, hanem vagy magyar, vagy osztrák, meg hogy Magyarország közjogi állásával ellentétben áll az osztrák-magyar jelvény, miután az független önálló királyság s minden arra való ezélsz, mely e függetlenségének s önállóságának ellentmond, sértő a nemzeti önértzetre; elfeledte megmondani, hogy a midőn Magyarországól van szó, akkor Trautmannsdorf gróf eszászri főkamrással a magyar király nem korrespondál, hanem a magyar királyi főkamrással; és elfeledte

azt ajánlani a koronának, hogy ezt a közös titlust ejtse el, s alapsiton inkább külön magyar, s külön osztrák jelvényt; elfeledte megmondani, hogy igazán önértzetes magyar tudós, költő, művész nem viselhet mellén olyan ordót, mely őt osztrák-magyarra, két kulcsos hazafivá teszi, hanem — ha már a tudomány és művészet ép-penséggel ordóra sóvárog, akkor olyan legyen az, mely a hazához még szorosabb kapcsolatot hozza fűzi, nem pedig az osztrák-magyar monarchiához ragasztja.

Minden nevezetnek megvan a maga önértzete s büszkesége, melyre féltékeny, melyet minden szenyföltől meg-övíni óhajt, s el nem cserél más nemzetével s mugyiba nem teszi más nemzetével.

Tudomány s művészet dolgában nem vagyunk Ausztriával mugyisták.

A mi érdemeink a tudomány és művészet terén egészen a miénk s abból az osztráknak egy esipetnyit se adunk s viszont ők se adjanak az övékéből.

De ez a jelvény összeforrasztja quási a két ország tudományát és művészetét, még pedig nem a dualismus elve szerint, hanem a personal és realitio elve szerint.

Az osztrák eszászárság s a magyar királyság tudománya és művésze nem tartozik a közös ügyek közé, hogy azt egy osztrák-magyar ordó alá lehessen szoritani.

Mindezt elfeledte ugyan Tisza Kálmán megmondani, de azért érdemei ezzel is nagyobbak s méltán sorakozik ezen érdeme a többihez.

A mi a dolog velejét illeti, valami nagy örömet egyrésztől s nagy visszatetszést másrésztől ez az ordó nem fog kelteni.

A tudomány és művészet a maga souverain jogai-ból nem fog engedni, s nem lesz vazallusává egyetlen király vagy eszászárnak sem.

Az ő uralma világokat kormányoz s nincs kitéve semmiféle ingadozásnak.

Elismeri hatalmát a mult, melynek porban heverő koronái vallják győztesül, s az az elismerés, melyet a korona nyujt számára, semmivel sem növeli fényét s erejét.

* **Uj érdemjelvény** az irodalmi és művészeti érdemek részére. A hivatalos lap szombati száma tartal-

mazza a kir. kéziratokat egy most alapított „irodalmi és művészeti érdemjelvény” (tehát nem rendjel) tárgyában, melyet nők is nyerhetnek. Most csak a feletti sajnálatunkat fejezzük ki, hogy ez „érdemjelvény” is osztrák-magyar, pedig a kormánynak alkalma lehetett volna egy külön magyar és külön osztrák „érdemjelvény” alapítása ügyében felszólalni. A hivatalos lap hiv. kéziratai és a megjelölt érdemjelvényi adományozások így hangzanak:

Ó Felsége a következő kéziratot becsatolta ki:

Kedves Tisza! A művészet és tudomány terén szerzett érdemek jutalmazására létező aranyérem helyébe lépt érdemjelvény alapításáról szóló s főkamrássalhoz intézett kéziratom másolatát Önnek átadva tudomásáért s további intézkedés végett megköszö-
dom. Kelt, Ischben, 1887. évi augusztus hó 18-án. Ferencz József s. k., Tisza Kálmán s. k.

Kedves gróf Trautmannsdorf! Önnek, Házam és a külügy miniszterének valamint két miniszterelnökünk előzetes meghallgatásával Elém terjesztett javaslatát jóváhagyom, indítatva érem Magamat, az Altalam eddig a művészet és tudományok elismerésé-
ül adományozott aranyérem helyébe egy érdemjelvényt alapítani, mely jövöre a tudományok és művészet terén szerzett kiváló érdemek jutalmazására szolgál. Ezen érdemjelvény egy éremből áll mely előlapján melkpenemmel, hátlapján pedig „Litteris et artibus” felirattal van elátva s mely érem vörö szalagon a nyakon viselendő. Ezen kéziratom tartalmával egyidejűleg Házam és a külügy miniszterét, valamint miniszterelnökeimet is értesitem. Kelt Ischben, 1887. évi augusztus hó 18-án. Ferencz József, s. k.

A ki a víztől fél.

II.

Mint egy varázstűrésre találkoztunk ismét a meghá-
tározott órában a mi kerek asztalunknál és meleg kéz-
szorítással üdvözöltük a mi fiatal hollandinkat szerencsés
visszatérése után; és ő is örült azon, hogy egy kedélyes
estét tölthet el körünkben.

Minden tekintet rajta esüggött, illetve mindenki
figyelve várta az alról hozott megjegyzéseit.

És ő nem is késett kíváncsiságunkat kielégíteni;
ezen szavakkal kezdve beszédel:

Kedves asztaltársaság! A gondolatok rokonságában
rejlők, hogy én ezen pillanatban arra emlékszem, a mi
bennünket az első estén összehozott, és a mi által a
magyar leplezetlen nyíltságot és szíveséget megismerni
szerencsés lehettem és ezen gondolatokkal ismét rokon-

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

Nem is szólunk...

Nem is szólunk szerelméről
Sem én neki, sem ő nekem,
És lám, mégis éreken át
Megértették egymást szépen.

Igaz, szép volt, kedves is volt
S évek múlva még most is az;
Elesevegtem sokat vele
S megszerettem, az is igaz.

De még most se esodálkozom
Hogy oly könnyen történt meg ez;
Egy ily leányt megszeretni:
Hisz az igen természetes.

Ó, csak azon esodálkozom,
Hogy tova szállt Ifjú lelke,
Tova szállt két más virágra,
Ünefledten, mint a lepke.

És csak azon esodálkozom
Kit oly könnyen megszerettem,
Épp' oly könnyen feledt is
Mért nem tudja szegény lelkem?

Márton Pál.

Első katonai tanulmányaim.

(Karezoletok a katonai életből.)

Németből: Sislaphus.

III.

Jöttek napok, midőn sem pénzem, sem hitelem nem volt, s
ennélfogva a szomszaj manipuláns előtt „szörnyeteg” valék. Ilyen-
kor sóhajtozva előhúztam ládámát az ágy alól, s tartalmát néze-
gettem, óhajta, hogy tekintetem ezüstözö hatással birjon. Láda-
mban jól elpakkolva voltak szép, — stickeklingeim, különös alkalmak-
ra”, finom gyapjú ujjasok teliro és drága selyem zsebkendők
— inkább a szem, mint az orrnak szánva. A drága fiacska pedig,
ki az ujjasok télen melogen tartani voltak hivata; ki a dísz in-
gekben, a szép selyem zsebkendőkkel diszeleggetett volna, ott állt

mint egy leendő templomrabló, s törte a fejét, hogy vajjon,
mennyit ad értek a zsidó, ki a jó anyák gondolkodását és aggo-
dalmaát nem tudja taxálni.

Megkísérleltem hiedvevérel okosodni: „Tulajdonképen mit is
érnek nekem e finom ingek? Az én jelenlegi socialis állasomhoz
képest valóban felesleges fényezés, és mire tisztá leszek, ugyis
megsárgulnak, vagy a molylek teszik tönkre.

És ezen gyapjú ujjasok nem mozdítják-e elő elpulusomát? !
És különösen a selyem zsebkendők; vagy nem monda-e elég szer-
házi orvosunk: A selyem izgatja az orrt, s vészon a legesészsé-
gesebb tisztító anyag? Vagy kívánhatja egy jó anya, hogy szer-
zett fiának orra izgatassék? Mivel mindezen kérdéseimre nem
kaptam feleletet, már sokszor azt hittem, hogy igazam van, s né-
hány inget vagy ujjast galléron ragadtam. Ekkor azonban az ijedt
ingek s ujjasok oly jó hazai illatot lehettek telém, s az üres gombl-
lyukak oly kéréleg néztek rám, hogy megszegényelve raktam
mindent vissza, s úgy tettem, mintha csak rendezni akarnám
ládámát. A ládát bezárva ráültem s a megbánás első stadiumában
erősen fogadtam, hogy a legközelebbi elsőjötöl jobban gazdálkodom.
Sőt emlékezem, hogy gyakran azt is feltettem magamban, miszerint
havi járulékomnak legalább felét meg fogom takarítani; természe-
tesen ezt mindig olyankor gondoltam, midőn pénzem már egészen
oda volt.

Ha örömeimem ily pillanatokban jelen volt, úgy látszik elta-
láta leghensőbb gondolatimat is, és leírhatlan megvetéssel nézett
rám. Kegyevesztésem nála tulajdonképen három fokkal birt: ha
járulékomnak vége volt, kezdődött „tehetség nélküliségem”, (Talent-
losigkeit), mely addig tartott, míg valahol hitelre nem akadtam;
ha ez is elapadt, akkor a „nagyfoku hanyagság” stadiumába lé-
pítem; ha pedig még ekkor sem bírtam magam luxus tárgyaim
eladására számni, „sajnálatra méltó” voltam, a mi körülbelül any-
nyit jelentett, hogy „a porkoláb számára szállettem.”

Azt hiszem, ha nem esüggtem volna oly kegyelettel a hazáról
kapott holmimban, a sok finom inget és ujjast, alcohol képében
régén örömeimem torkán lekörgettem volna.

De én hősileg ellenálltam s a hazáról kapottakat hiven meg-
öriztem. Persze másként gondolkoztam nehé ezüst evőeszközömről,
melyet egy derék nagygnémötől kaptam emlékül.

Ez már rég szálla volt szememben, s minden ebédnél gond-

talánból bíntam velük. Nagyon nevétségnek tetszett nekem a
kökemény menago gombócokat az ezüst játékszerekkel piszkalgat-
ni, míg többi bajtársaim a vas „sánczásó eszközzel” vagdáltak.
A mi pedig az örökös emlékeztetés — a jó nagygnémre — illeti,
ugy gondoltam, hogy az ugys sokkal mélyebben van már szívem-
be tetemve, semhogy azt ezüst kanállal és villával kelljen beven-
nem. En nem sok kegyelettel viseltemet az evőeszköz íránt; de
az örömeimem rívető szeméit s valószínűleg gondola, hogy jó lenne
azt tolem „örök emlékül” ajándéka kapni.

„Kadeti! — monda néha — egy rendes és tisztességes ka-
tona nem adja el ezüstszereit; mert azt hihetnék, hogy — lopta,
ami rossz nimbust terjeszt. Egy rendes katona megtartja drágasá-
gait, vagy elajándékozza jó barátjának — esetleg érdemes feljebb-
valójának.”

Ha a vén szédelőg ily szavaira bámulva feltekinték, ő komo-
lyan bólintott fejével s mondá: „Hignye meg Kadet, hogy vannak
még feljebbvalók, kik alárendeltjeik tehetségeit tudják méltányolni.”
Ilyes alkalmakkor észbeli tehetségeim alatt — természetesen —
ezüst evőeszközeimet értéte.

Ezen gyakori ezélszásokot megunva, elhatároztam, hogy evőesz-
közömet az öregnek adom s így hosszabb időre biztosítva lesz a
a béke. Ennélfogva az „emléket” a jó nagygnémötől, értékének egy
harmadadért odaadtam a vén esznek, ki még kikötötte, hogy két
iteze ő-borral veddeljem meg. Ezért azonban egy álló hétig a
hadsereg „legtehetségesebb” Kadetja voltam, s tiszteletbeli szaba-
dossá (Vizegfreiter) való előléptetésem nemsokára remélhető volt.

Amár mindez csak a manipuláns szédelőg eljárásának kifolyo-
mánya volt, mégis az evőeszköz helyett egy más fegyverhez jutot-
tam, melynek élet — adandó alkalmakkor — az öreg ellen fordít-
tam; este t. i. midőn a kialakított két iteze bor mellett a „Kan-
tinban” ültünk, észrevettem, miszerint az örömeimem szereti magát
a „műveltség” osztályhoz számítani azaz: szeret olyasmiről beszél-
ni, a miről fogalma nincs és szereti a tudományos idegen szavakat
használni.

Ez utóbbiak jelentését megtudandó, mindig olyanhoz fordult,
ki tudta a jelentésüket, de oly furfangosan tudta megkérdezni, hogy
ugy tűnt fel, mintha csak látni akarna, hogy az illető csakugyan
tudja-e? Így történt ez akkor este is.

Már az első itezénel „tudományosan” beszélt az öreg. Nagyt

ságban állanak azon levélnek első sorai, mely reám Nagyvárad főispánját már várakozott.

Nagybátyámtól, egy utrechti evang. lelkész-től jött és ezen szavakkal kezdődött: Kedves öcsém! A paksi katasztrófának a lapok által hozott rémhíre kezdetben félelmet éjtett, és kétségbe ejtett feléd, mivel tudtam, hogy te azon időben a környéken voltál, azonban csakhamar meg voltam nyugodva, a mint boldogult anyádnak, az én jó testvéremnek tett ígéretedre gondoltam.

Nem zárkoztam el ama meggyőződéssel, hogy ezen utóbbi katasztrófa után, mely a lourdei záradékokat tűz által és a jelen katasztrófa után, mely a paksi bűnesokot víz által sújtotta, a kath. klérus e borzasztó csapásokban a haragvó isten büntető kezére fog ismeri, mely ezen kemény csapásokkal arra látszik mutatni, hogy csak az igaz vallásból, nem pedig az előítéletekhez való vezetésre a népek lehet kedves isten előtt.

De most rátrétek referendámra. Nagyváradon levélleg odahívt B. barátommal találkoztam, a ki idejett Dél-Magyarországon hollandia gyarmatárui érdekében értekesíti s a ki azelőtt Dél-Brazíliában kávéültetvényeinknél volt alkalmazva. Boldogult atyám megbízta őt alkalmissal a keleti kárpátgyűrű folyamvölgyeit a Marostól a Tiszáig recognoscálni s megvizsgálni, hogy vajjon azok fölftutetnek-e oly pontokat, melyekhez a kávéfa virágzására nézve némi remények lennének köthetők.

Ezzel az én munkámat könnyítette meg, miután már most csak azon pontokat kellett fölkeresnem, melyeket nekem B. barátom alkalmissal jelölt ki. Azonnal utra keltnék, hogy e pontokat szemügyre vegyük. Utközben B. ur közölte velem véleményét általános körvonalakban, melyek abban kulminálnak, hogy a kávéfa a kijelölt helyeken megfelelő ápolás és kitartás mellett bizonyonnyal virulni fog, épp úgy mint a közönséges diófa (Juglans regia) Perzsiából ide lett ültetve és mint a kukorica ültetvény (Zea Mais) Dél-Amerikából a melegebb európai országokba átültethető volt — eképp fogja magát a kávéfa is az alkalmas helyeken otthonosan érezni. Itt alant az északi szélesség 45—46°-a alatt 200 méterrel a tenger színe fölött, nedves atmoszférán mellett 5-nyi átlagos évi melegség mellett kell hogy az insolatívus alkalmas eme helyzetben a kávéfa is biztos virágzásra talajra találjon. Ha mi azt Brazíliában ama körülmény mellett, hogy a déli szélességi fokok hidegebbek, mint a mi egyenlően magas északi fokaink, ha azt mindazonáltal ott a déli szélesség 20-ik foka alatt 1000 méternyire a tenger fölött megtaláljuk ugy akkor Magyarországon oly nagy tengermagasság s a többi előnyös feltételek mellett sem fogja nélkülözni a kellő évi meleget.

A legelső alkalmas pontot a Maros és a Körös völgyeiben találtuk, míg a Tisza, Szamos, Berettyó e növény számára otthont nyujtani nem látszóttak.

En mint magán ember nem fogok késlekedni ezen tárgyat legbüszgőbben tovább fejleszteni azonban a kormány kötelessége lenne a kávé természetben egyéni kárpótlást keresni a buza kivétel esőökkenéseért, minthogy a megtakarított kiadások egyenlő nagyságra bevételt jelentenek és Magyarország a hazai kávéüzemelésnek saját természetese által évenként sok milliót megtakarítana. Utí benyomásaimról, melyek elragadtak, hazulról fogok tudósítást küldeni s remélem közlökben, hogy ho-

kortyántot és mondá: „Hallja Kadet, én tudom hogy maga gondos nevelésben részesült; de talán mégsem tudja, mik azok a Pythagorás-féle tételek.”

Rövid szünet után komolyan mondan: „Pythagoras, egy ókori görög altszi, a hadi történelemben azért lett igen nevezetes, hogy nagyszerű módszert talált ki a „rekruták” bogvarkolására és az alsóbrang katonák oktatására; ezért a legfontosabb katonai szabályokat még manapság is „Pythagorás-féle tantételeknek nevezik.”

Az öreg ezen feleletre megelégedett mosolygól belintott, mintha mondan akarta volna: „Nézd és mégis tudja.” Komolyságot látva nem táplált gyantát és még több ilyen is kérdezett, mikre én az előbbi minta szerint feleltem.

Nyolcz nappal később az évesközű új tulajdonosa rapportra küldött, mivel én a század névsorát hátulról kezdve itam le; egy értelmes ember pedig alulról épp oly jól olvashat t-felől, mint felülről feléle. Bünöm napvilágra kerülték az örmester ingyén szólt: „Hogy maga 24 órát kap, azt írásban adom!... Hallja... Hő Kadet?... Írásban adom!!!”

A rapport folyt s a sor rám került, s már előre azon gondolkoztam, hogy mivel fogok a 24 óra alatt a perkoldánál mulatni? Már előbb is használt az örmester néhány gondokozóba ejtő idegen szót, most pedig a kapitányhoz fordulva mondá: „Ez egy felvilágosult, ellenkezési alkohol (Geist, szellem, szesz) kin már semmiféle Pythagorási tantétel nem javit.”

A kapitány egy kis ugrást tett hátrafelé, megdörzsölő szemét és erősen az örege bámulva halkán, de érthetően mondá: „Maga meg egy... számár!”

En ezen pár szó legelőször olyannyira megvoltam győződve, hogy hangosan „Bravo!” kiáltottam, mintha színházban, a kaskasún lettem volna. Ez az egész seánál megváltoztatva. A kapitány villángyorsan megfordult, s mielőtt elcsúsztatna, tompa hangon szólt hozzám: „Huszonnégy órai kaszárnya fogságot ezen kotnyeleskedő újnéveznek.” Igen jó és kedélyes ember volt különben, csak az a hibája volt, hogy a nevetést nem tudta visszafojtani.

Az öreg manipulálás két napig melancholikus volt s nem tudta fölfolgni, hogy miért éppen Pythagorás tantételei miatt neveztek őt — számárnak?

va-hamarabb személyesen lephetem meg itt önöket, most azonban kérem mai közléseim befogeztetéki lehetni, miután F. és G. urak közléseit is meg akarom hallgatni, időm pedig kíméret, mert sürgönyileg lettem hazahíva.”

Köszönettel adóztunk klubtársunknak közléseit s meg kértük G. urat, hogy az alföldi kereskedelmi viszonyokról nézetét velünk közölje. F. ur ama kellemes helyzetben volt lehetni, hogy közléseit igen kevés szóban összefoglalhatta.

„Alföldi kereskedelmek — mondá — egyedül az itt termelt gabonára szorítkozik és az ezen konyér-gyűmölcsesével való kereskedés általában a túltermeléssel és a fogyasztó országok vámkorlátaival az elértékteleenség oly mély fokára nyomtatnak le, melyen az előállítási költségek sem fedezhetők; ehhez járul még két baj, melyek elenyésztek és ezek a mi megfoghatatlan forgalmi politkánk, a melynek következtében gabonánk csak körutakon és mmázsánként 25—30 krajai szállítási költségért jut Fiuméba és — mi több — idegen vasutakon, miután a baja bítaszéki összeköttetésnél sokkal olcsóbb szállítási és sokkal rövidbel időn volna elérhető — a mi pedig a fő — kizárólag a mi vasutaink lennének használva.

A második nagy baj abban áll, hogy a kamatláb folytonosan emelkedik, a melyhez épp egy a kiszirtokos, mint a vidéki kereskedő is kénytelen segítségért fordulni. Eleterősen vizsgálunk nálunk a parasiták, az uszoránitözetek és egyéb uszorás letelek, de ha a kosz virágzik, akkor annak alapja a hereszál elhal. Az intézetek virágzásukat hirdetik, a melyben 12—20% osztalékot mutatnak ki, de a hereszál, a melyből a kosz nedvét szívja t. i. a kiszirtokos ezen virágzás által teljesen elhal.”

F. mérnök ur következtet, mint utolsó referens a sorban, a ki a következő szavakkal kezdé beszédét: „En mint utolsó sokkal rövidbeben szólhatok, mert kelet-nyugati forgalmunk állapotát ifju rothollatni barátunk ufi tapasztalatai által kellőképp megvilágította és a mi elhanyagált forgalmunkat illeti, már ma konstatálhatjuk, hogy az jövőben is idegen vasutakon fog mozogni, és nem Fiume, hanem Triest felé vitétek.

Mert, ha ez nem így fogna jövőben is, mint eddig vezetnénk, úgy akkor már előkészületeket kellene tenni a mohács-úszóki vasut államosítására és összekötésére a duma-drávai vasuttal, melynek azonban még csak nyoma sincs.

Minél fogva jövőben is alföldünk déli részéből minden szállítmány a Száva és a Dráva torkolatától, az alsó Dunától csak idegen vasutakon és csak idegen kikötőkön vitétek.”

„Nyomott kedélyállapotban váltunk el egymástól, de barátságos kézsorítással amaz ígért mellet, hogy néhány hónap múlva ugyanitt találkozni fogunk.

A. B.

Megyei s helyi hírek.

* **Kossuth Lajos** Szabadka diszpólgára. Kossuth Lajosnak Szabadka város diszpólgára leendő megválasztása tárgyában Szalay L. Antal szabadkai törv. bizottsági tag indítványt nyujtott be, mely a legközelebbi közgyűlésen fog tárgyaltni. Az indítvány következőleg hangzik: Tektetes közgyűlés! Magyarország minden nagyobb és magyarérelmü városa megválasztá Kossuth Lajost diszpólgára, mintegy jelképezve, hogy a 85 éves hontalan agastyánnak lelkileg akarja megadni azt, amit majdnem 40 év óta nélkülöz, a — hazát. Szabadka elmaradt a többi városoktól; de még nem utolsó, s hogy utolsóknak ne maradjon indítványom: Legyen megörökítve Kossuth Lajos ne csak szíveinkben, hanem városi közügyeink jegyzőkönyveiben is, válasszuk őt meg Szabadka város diszpólgára, s járuljunk egy levelkével azon korszerű, melyet az aggy kormányzó nemes homloka körül a magyar nemzet városai kötnék. (Zombor nem csak hogy ebben maradt hátra, hanem a legnagyobb magyarnak mai névpontját sem tartotta méltónak megülni. Sajnos, de való! — A szerk.)

* **Kinevezés.** Tellér Zsigmond, városunk fiát, kinstári gazdasági gyakorlatok fehertemplomi kinstári uradalmi ispánná nevezte ki a pénzügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök.

* **Tanító-választás.** Az újvidéki róm. kath. iskoláskéz 16 folyamodó közül Lehrer Matyást, Münster Vilmost és Denez Petronéllt választotta meg a megürrült s illetőleg újonnan szervezett tanítói állásokra.

* **Milliók.** Az elhunyt Stiegütz báró orosz tábornok milliót úgy látszik kezdetben, hogy Schmitt nevű szegedi vagy géplakatos nyeri örököségében. Ujabbán azonban akadt más a szegedi Schmittnek egy konkurrens, egy ó-becei fodrász személyében. Verriernek hívják ezt is és állítása szerint a tábornoknak szintén szerszerinti oldalági rokona. Azt mondja, hogy leszármazási okiratokkal s atyjának a baróval folytatott levelezésével tudja ezt bebizonyítani. Schmitt Antal mintegy 50 éves, nős, gyermektelen ember.

* **Iskolai értesítés.** Az újvidéki róm. kath. magyar főgymnasiumban a beiratások 1. évi auguszt. 30. és 31. szept. hó 1-ső napján lesznek reggeli 9 órától 12 óráig. Ugyanezen napok délutánban tartatnak a pot-és javító-vizsgálatok. — Az igazgatóság.

* **Beiratások az egyetemen.** A budapesti kir. magyar tudomány-egyetem mindnégj harában a rendes beiratások az 1887—88. tanév 1-ső felére szeptember hó 1-én kezdődnek és bezárólag 12-ig tartanak. Szeptember 13-tól számitott 3 nap alatt dékani és 16-tól számitott 8 napon belül kellőleg indokolt folyamodásra nyert rektori engedély alapján lehet csak beiratkozni. Szeptember 24-től számitott további 8 napon belül az utólagos beiratkozás, de elkészésnek kellő igazolással mellett a vallás- és közoktatásügyi miniszter engedélyezi kivételesen a hozzá címzett és a rektori hivatalban benyújtandó kérvényre.

* **Méhészeti előadás.** Kovács Antal méhészeti tanító folyó évi augusztus 26-án d. e. 9 órákor a bajai városi hány termében méhészeti előadást fog tartani.

* **A népfőfelkölök** a honvédelmi miniszternek napokban kibocsátott rendelethez értelmében a honvédség őszi fegyvergyakorlataira is bevonulhatnak. A rendelet mindenütt örömmel fogadták s több helyt már is jelenteknek azok, a kik bevonulni akarnak. — A katonaszkodás úgy látszik már-már kedvelt sportá fejlődik.

* **Buziáson** a 11-ik számú kimutatás szerint 974 fürdővendég fordult meg illetve tartózkodott eddig.

* **Az oldalfegyver áldozata.** Frankenburg Gézát. f. hó 21-én temették el. A részvét meylet iranta tanúsított, általános. Igen nagy számú közönség kísérte ki a szerencsétlen tetemet az örök nyugalomra, a hova legszöb évében hellett távozna a másnak béne fölött. Az eset még most is igazottóságban tartja a várost, söt növelek a fálháborodást ama hírek, melyek a gyilkos katona kapitányának ez ügyben nyilvánított magatartására vonatkoznak. Részünkönről éppen nem vagyunk hajlandók hitelt adni ama verzőnek, miszerint Babic kapitány csak legkovevébe is igyekeznek káplárjának azon eljárását helyes szöben tüntetni föl, hogy oly hamar fegyverhez fordult. — Megnyugtathatjuk a közönséget az iránt, hogy a gyilkos a törvény lehet legnyugabbi szögarával fog sujtatni, miután világosan bebizonyított böny, hogy a katonát nem „átmáadták meg öten”, a mit mentő körülményül adnak mint valómsábeli állítást, a gyilkos ajkaira s a minék — állítólag — Babic kapitány is a legnagyobb készséggel hitelt adott volna. Söt ellenkezőleg sorra bebizonyult az esetnek olykép minden részlete, a mint azt lapunkban is közölték annak idején. A törvénszék részéről, Julház Jenő, törvénszékí jegyző eszközöli a vizsgálatot.

* **A ludovica-akadémia** növendékei közül Milaszevits Jenő és Buday Jenő Odán, szabadkai, illetve zombori földnök a m. kir. honvédelmi-gyalogság tölteleg állományába helyezettek hadapródták.

* **Álarcos rablók.** Szabadkán Molnár Johanna özv. Gál Balázs né földszinti házába vasárnap újfel 11 órákor két álarcos férfi betört. Az asszonyt megfogták, megkötözték, az egyik lenyomta a földre, a másik e közben fölcsúszította a sifont, abból a ruhákat kihányta a földre és a fölött fölököl 18 db régi úszó huszast, 2 darab magyar és 1 darab észásri aranyat kivett és szöbre rakta. Az asszony odaszólt tizenegy éves kis unokájának Gyenése Krisztúnának, hogy külsőn segítségért, a rablók azt mondták nem szabad és az, a melyik a sifonnal áll, az asszonyt valami fényes tárgyval homlokot vágta, mire a vér előtötte arezt. Erre a két zsvány kifutott a szöbélöl, öt utánuk rohant kiabálva, a rablók átvették magukat a kapun és elszaladtak. — Az egyik rablóban a káros és a kis leány a hangról Varga Antal földműves ismerték föl, a ki le van tartóztatva, valamint ifju Csapi Sándor földműves is, ki a rablás elkövetése napján jött Varga Antalhoz Böcséről és a ki bejárós volt özv. Gál Balázséhoz.

* **Szabadkán** Nagy János ácsmestert felakasztva találtak, de oly gyanus körülmények között, hogy gyilkosság gyanúja alapján véjét Lipselei Imre épípmestert letartóztatták.

* **Értesítés.** A zombori állami főgymnasiumban a tanulók felvétele folyó hó 29. 30. és 31-én reggeli 8 órától déli 12 óráig fognak eszközöltetni; az első osztályba lépő tanulók a szabályszerü elemi iskolai bizonyítványon kívül keresztlevelüket, illetőleg születési bizonyítványukat is felmutatni kötelesek. Kelt Zomborban 1887. évi augusztus 22-én. Dr. Margalits Ede. főgymnasiunai igazgató.

* **Magyar és horvát** bíróságok érintkezése. A magyar és horvát kormány közt újabbán megállapodás jött létre a magyar és horvát bagatel bíróságok érintkezése tárgyában. A megállapodás szerint a magyar községi bíróságok csak illetékes járásbíróságok közvetítésével továbbíthatják megkereséseiket a horvát területre; gondoskodniuk kell a horvát átiratok és mellékletek lefordításáról, a fordítás eszközele végett a helygymnasiunsteriumhoz fordulhatnak; minden egyéb költség az megkereső hatóság tartozik megtéríteni. Hasonló évek szerint fognak eljárni a horvát községi bíróságokhoz, a szükséges készkiadásokat a megkeresett bíróság előlegezi, mely a szükségelt éleget az illető szolgabíróstól kéri. Ugyanoda kell fordulni a községi bíróságnak akkor is, ha a peres fél, melytől a saját megkereséséhez esatolandó előleg beszedendő volna, szegénység jogot élvez.

* **A parabutyi** róm. kath. templom helyreállításának (előirányzat 386 frt 36 kr), továbbá a plébániának (1021 frt 19 kr.) végre a plébánia lakhoz tartozó melléképületek (787 frt 25 kr.) helyreállításának biztosítása céljából f. é. augusztus 31. d. e. 10 órákor a kinstári uradalmi ispánságnál Palánkán összesen 2104 frt 80 kr. kiküldési ár mellett zart ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árjeltes fog tartatni, mely időig írásbeli ajánlatok is elfogadtnak. — Ajánlatok tehetők úgy az egyes, mint az összes épületek körül előforduló munkálatokra. Bánatpéz 10 százalék. Közelebbiek a szegedi m. kir. államjóságigazgatóságnál és a palánkai kinas. uradalmi ispánságnál.

* **Hymen.** Mayer Sándor es. kir. tartalékos hadnagy, a helybeli kir. trvszek diurnistája eljegyezte a szép és művelt Hippich Klárka kisaszonny.

* **A posta és a távíró egyesítése.** A posta és távíró intézmények egyesítése határnyait nemcsak a tisztí kar örzi, hanem az alsóbb személyzet is. Kivált a levélhordók és a szolgákkal bínnak el mostohán. A melyik levélhordónak vagy szolgának 450 frt fizetése volt, azt 400 frt fizetéssel kinevezték első osztályú levélhordónak illetve szolgának, a kinek 400 vagy 350 fizetése volt, azt a második osztályba sorozták és az 50 frtot mint személyi pótlékát élvezik. A lakbér emelése azonban a legégetőbb szükség volt: Ha a közlekedési miniszter alaposan tájékozna magát a szegény emberek városi lakviszonyairól, lehetetlen, hogy figyelembe nem venni a posta és távíró hivataloknál alkalmazott alsóbb rendű személyzet panaszait.

* **Üdvös elővigyázat.** Egy falusi atyafi ismervén a közhadseregbeli katonák viselkedését, nevezetesen hallván, mennyire készek azok a szurony igénybe venni, (mint azt rövid pár nap alatt 3 — köztük egy halál — eset bizonyítja) igen üdvös elővigyázati módhoz fordult. A vásár alkalmával pl. midőn egy kosmába akart bemenni, megállott előbb az ajtóban s kéri a pinczért nines-e benn a koreszamban „nimet katoná”. — „Milyen német katoná?” — „Iát a kiket úgy hílnak, hogy eszásári katonák.” — „Ninesen”, mondja megnyugtatólag a pinczér. „No lát akkor be megyek, hozzon kend egy pohár bort.”

* **Palánkán** folyó hó 18-án d. u. 1/2 órákor sajátságos jég esett: a legkisebb darab 2 ctmr. — de tulajdonlag nagyobb egész 6 ctmr átmérőjű darabok hullottak. A jégesés oly sülhogást vitt végbe, mint egy erős jégzajlás.

* **Petrováczon** él egy asszony, a ki 27 gyermekkel szaporította az emberiséget: ezek közül 17 férfi él, s mind a 17 a cipész mesterséget űzi.

* **Ujvidéken** a városi rendőri bejelentési hivatalnál a főnöki állásnak kinevezés utján leendő betöltésére pályázat van hirdetve szeptember 30-iki határidővel.

* **A magy. kir. államvasutak igazgatósága** valamennyi állomásához következő körrendeletet bocsátotta ki: A magy. kir. államvasutaknak feladatának levén a hazai ipar és kereskedelem felvirágztatását a lehetőség szerint előmozdítani, mely ezel előlére legjobban biztosítja az intézet pénzügyi jövőjét is, felhívjuk az állomás főnök illetve előjáró urakat, hogy kellő előzettséggel egy a nagyobb ipartelek vezetőlé, valamint a főbb birtokokkal és kereskedőkkel iparkodjanak lehetőleg érintkezni, hogy ilyképen egy az áruszállításra és a kezelésre, valamint a menetrendekre vonatkozó óhajaikat és esetleges panaszait meg tudják, azokat a díjazási viszonyok és az igazgatóságnak font jeölt intencióira nézve felvilágosítsák, s arról biztosítsák, hogy új vállalatok létesítésében az igazgatóságnál mindig a legmesszebb menő támogatást találандják.

* **Általános megbotránkozást** kelt — írja palánkai r. levelezőnk — hogy ott a III. osztály és nyilvános számádrára kötelezett vállalatok adója, a III. évvégére esedékességével még mindig előíratlan nem volt. Kértek az adófelügyelőség ezé irányos intézkedésre, hogy a jövőben időre irathassák elő az adó, mert annyit minden adózó követelhet, hogy 3. adórészlete fizetésénél tudja, mennyivel tartozik az államnak.

* **Iskolai értesítők.** Az újverbázi párt. nyílv. algymnasiumban a tanulónak az 1887. tanévre szóló felvétele aug. 29 — 31-ig fog eszközölni. A felvételi, példó, javító és magántanulói vizsgák a mondott napok délutánján fognak megtartatni. Az igazgatóság.

* **Német-palánka — újvidéki kőút.** A palánka-újvidéki múlt munkába vétetett; és a megkezdett munka óvára nyújt alkalmat. A vállalkozó ugyanis a község utczájának mindkét oldalán — melyeken keresztül az út vezetettik — egy méter széles és egy méter mély árkot ásat. Nem vagyunk mérnökök, hogy szakszerű bírálatot adhassunk, de józan észünk van és nem fogjuk magunkat lepipálni a szokásos „maguk ezt nem érik” szójárással. — Ha Palánka fennállása óta, árkok nélkül, parasztszél, esekély melegségi eszámánál rendezett utcákból, a víz minden vízállásnál a dunába akadálytalanul lefolyt, akkor józan észrel nem tudjuk felfogni mire valók a jövendőbeli mecsár gödrök: ha csak arra nem jók, hogy a vállalkozó magának néhány száz forintot megtakarítson azáltal, hogy a feltöltéshez szükséges földet mindjárt a helyszínen nyeri. Nem hisszük, hogy a megye szakértői készítették volna olyan tervet, a mely szerint a Dunától befelé a községbe vezetessék a víz több utcán keresztül, hogy az parallel utcán ismét a Dunába esapoltassék. Palánka lakossága nem térheti, hogy oly szípen haladásnak indult községbe elcsúfítottassék örök időkre azért, hogy egy vállalkozónak néhány száz forinttal több haszna legyen. Egészen jó eredménnyel nékülözünk a mecsárbűzt és az azzal járó béka-hangverseny élvezetét, meg leszünk mi ezután is a nélkül; és tekintve, hogy dunántúli illok borhegyeiben termő kitünő bor fogszótól legnagyobb vesztélyben — hiszen országtól megrőlésnek lesznek kitéve — fognak, azért nem fog senki esedákolni azon, ha a község előjárósága felterjesztéssel fog élni eme visszalés és az árkok betöltése érdekében. Pylades.

* **E lap nyomdájában egy jól írni-olvasni tudó flu tanoncz felvétetik.**

Értéktözsdei hetijelentés.

(A „Magyar Mercur” tudósítása.)

A közelebbi múlt hetén az értéktözsden az irányzat szilárd maradt ugyan, de a forgalom továbbra is nagyon szűk mederben mozog. Koburg Ferdinánd herczeg bevonulása Bulgáriába még nagyobb tartózkodásra bírta a tözsdei köröket és e tartózkodás annál indokoltabb, mert csakugyan nehéz kitűni kinek van igazsága, azoknak-e, a kik azt állítják, hogy Koburg herczeg saját szakállára eszedekedett, vagy azoknak-e, a kik szerint az új bolgár fejedelem háta mögött egyes európai nagyhatalmak állának. Ez a kérdés annál fontosabbnak látszik most, a mikor egyrészt Németország megtagadja az új bolgár fejedelmetől az elismerést, Oroszország pedig erőlyes körjegyzékben tiltakozik a bolgársországi események ellen. Más politikai események a tözsdt nem érintették. Az év ezen szakában a mérlegkombinációk szerepet szoktak játszani, most azonban, habár a magyár hitelbank honlap teszi közzé mérlegét, az üzlet a fentebb érintett okból üzletlen. Járadekok szilárdak de nem igen vétetnek figyelembe. Hitelrészvények közül a magyár hitelrészvények inkább emelkednek. A helyi piacon malomrészvényekben van némi üzlet. A sorsjegyek iránt tartosan jó kereslet nyilvánul. A valuta legutóbb kevéssel drágult. Sorsjegy és érték-papír birtokosoknak szakba vázó kérdésekben készséggel szolgál felvilágosítással a „Magyar Mercur” kiadóhivatala Budapestten hatvani-utczá 17.

Irodalom.

— **Oblát Károly** könyvnyomdatulajdonos Zomborban kiadja, Krausz B. Szülőföldisimé, első oktatás a földrajzban, Bács-Bodrog megye leírásával a népiskolák III. osztáya számára szerkesztett tankönyvét. A kiadó minden négy példányra egy ingyen példányt ad a tanítóknak és ezen kívül még 15% árleányedésben is részeseíti a tanítókat, 15 példánytól csak 2 ft 55 kr számít, míg egyes példány ára 25 kr. A közeledő iskolai évre való tekintettel felhívjuk a tanítók figyelmét ez előnyös ajánlatra.

— **A Magyar Dal-Album** hatodik felkiadásának 10-ik gyűjtséjébe utolsó füzetet megjelent, a következő rendkívül érdekes 20 dallam tartalommal: 1. Sárga lóbu eszesárgó kis matrér. 2. Sir a kis lány a Balaton partján. 3. Sir a kis lány, jár-kel az udvarban. 4. Sirhatz te is kormos. 5. Süt az átok, mert szerettek. 6. Számd meg sorsomat! 7. Száz esztendő fakéreg. 8. Szeresne fel! szeresne le! 9. Szombat este tíz az óra. 10. Tarka paszuly, tarka paszuly. 11. Tiszán túl, Dunán túl. 12. Tul a hógöy eszregedez egy kis patak. 13. Ugy szerettek, majd meghagok teórd. 14. Út tehát már ama loldó óra. 15. Vasárnap, hogy haza jöttem. 16. Véged lesz nekod ezigány. 17. Végo, végo, mindenek. 18. Volt nekem egy tul-tulpántos kala-kalapom. 19. Volt szeretőm egy kis lánka. 20. Zord az idő. — Megrendeléseket még mindig elfogad a „Magyar Dal-Album” kiadóhivatala Győrött, és pedig egy-egy kötetre 1 ft 80 kr. — Megjegyzendő, hogy a „Magyar Dal-Album” bizonylatlan ideig ismét szünetelni fog.

NOVELLATÁR.

Schlemihl Péter
csudálatos története.

Irtá: Chamisso. — Fordította: Révész Ernő.
(Folytatás.)

Kedvetlenül, meguntannan toltam félre az aranyat, melyen nem sokkal előbb halgatag szívemet legettettem. Most nem tudtam vele mit csinálni. Ott fekvé nem maradtak — megpróbáltam hátha az erszény még elnyelne — nem ment.

Egyik ablak se nyílt a tengerre.

Nem volt más mit tennem, mint az egészet nagy keservesen oda epelni és elhelyezni egy almárjomban, mely a benyilóban volt. Csak egy pár marokra valót hagytam kint. — Amint készen lettem munkámmal, faradtan dőltem egy karosszékre. A szolgálcsomlyezt öbrödsére vártam s amint csak lehetett, emivalót hoztattam és behívattam a vendégfőt.

Megbeszéltem vele, hogy lesz lakásom a jövőben berendezve. A személyem körüli szolátlara valamiké Gergelyt ajánlott, ki nyílt és értelmes arvenvásárlás mindjárt meg is nyert magának.

Az ő ragaszkodása vizsgálatot emegmet életem nyomorúsága közepett, ő segített elviselni boldogtalan sorsomat.

Az egész napot gazdátlam eselődökkel, szusterral, szabóval, kereskedőkkel töltettem szólabám, egész butorzatot vásároltam s különösen sok drágaságot, drágakévet vettem, hogy a menyíre lehet megszabaduljak a nagy aranyhalvaztól; hanem úgy látszott úgy akar fogyni.

Ezenközben a helyzetemen való aggodás töltötte be lelkeket. Át nem mertem az ajtóm küszöbét lépni és este is minél előtte sötét helyemet elhagytam volna negyven gyertyát gyújtattam meg termemben. Borzadva gondoltam az iskolás gyermekökkel való eszemben.

Eltökéltem — bár nagyon össze kellett hozzá szedni minden bátorságomat — hogy még egyszer próbára teszem a közhangulatot.

Akkortájt az éjszakák holdvilágosak voltak. — Öreg este hó köpönyegét vettem magamra, homlokomra huztam a kalapom és mint valami gonoszító remege lopóztam ki a házból.

Csak mikorra egy messze fekvő térre jutottam, csak akkor léptem a házak árnyékából, amelyeknek védelme alatt értem odaig. Léptem ki a holdvilágba s el voltam rád készelve, hogy a járókelők nyilatkozata fog sorsom fölött határozni.

Ne kívánd, édes barátom, fájdalommal ismétlődött annak, amit el kellett szenvednem. A nők szájából több ízben részvétüket hallottam, mely nyilatkozatok csakugy szívembe nyílltak, mint a fiatal-ság gunya és a férfiak büszke megvetése; különösen olyan kövér, potrohos emberek, akik széles árnyékot vetettek.

Rám talált pillantani egy szép, karsu leány, aki bizonyosan a szűkét kísérte, mert ezek óvatosan mindig csak lábuk elé néztek! Észrevehetlőleg megdöbbsent amint meglátta, hogy nines árnyékom, fityáult szépséges arczára vonta, fejét lehajtá és némán haladt tovább.

Több volt az elégnél. Keserű könnyek patakzottak szememből és ésszétört szívevel túmolygotam vissza a házak árnyékába. — A fal mentében kellett haladnom, hogy le ne roskadjak és sokára későn érkeztem lakosomra.

Az éjszakát álmatlanul töltöttem. Másnap első tennivalóm volt a szürkekabatos embert keresetűni. Hátha sikerül ráakadni. Minő szeresés lettem volna ha ezt a balga eserőt ő is megbánta volna, mint én!

Gergelyt hívtam, úgyem, hasznavehető embernek látszott. Leírtam neki pontosan azon embert, akinek birtokában volt az a kincs mely nélkül életem gyötörődés. — Elmondtam neki mikor és hol láttam, elmondtam kik voltak még ott s még külön figyelemzettem: tudakozódjék egy Dolland-féle messzelátó, egy aranyal átszött perza szőnyeg, egy díszes sátor és három háts ló után, amiknek történiája — nem mondtam meg hogyan, hogyan nem — avval a rejtelmes szürke emberrel összefügg, akit a társaság nem sokba vett s aki életemnek nyugalmat és boldogságot szedülta.

Amint ezt elmondtam aranyat szedtem elő, amennyit csak föl tudtam emelni s még nagyobb áru drágaköveket és ékszereket tettem hozzá.

„Gergely — szóltam — ez sok utat simit el és sok olyant változtat könnyűvé, ami lehetetlennek látszott; ne fukarkodjál vele,

amint hogy én se fukarkodom. Menj és hozz vissza gazdátlam olyan híreket, akik reményit esepgetetnek beléje.”

Elment. Késő és szomorúan jött haza. Sem John ur embereit, sem a vendégeit — pedig valamennyünkkel beszélt, senki sem emlékezett a szürke kabatos emberre. — Az új messzelátórul senki se tudta honnan származott; a szőnyeg, a sátor helyükön voltak a halmon, a eselődés gazdátlam gazdságát magasztalta és senki se tudta honnan szerete ezen új drágaságokat. — Magának John urnak is öröme volt ezen holnikon s nem törődött vele, hogy nem tudta honnan jutottak hozzája. A vendég urak istállóiban ott állottak a lovak s ok John ur közezségét dícsöfötték, mint a ki azokat nekik az nap ajándékozta.

Csak enyítt lehetett Gergely aprólékos tudósításából megtudni, s bár eredménye nem volt, túrgé buzgólságát és értelmes eljárást megérdemelt dícsöretben részesitettem. — Szomorúan íntetem neki, hogy halgjon magamra.

„Ami a legfontosabb volt öire, uram — kérde újból a szót — azt elmondottam.”

Még egy megbizásom van, amit ma reggel kaptam valakitől akivel az ajtó előtt találkoztam mikor ezt az ügyet mentem ki elvégezni, melyben oly szemérmelenül jártam el. — Azon ember szórl-szóra ezt mondta: „Mondja meg Schlemihl Péter urnak, hogy ő itt engem többet nem fog látni, minthogy tengerre kelek és a kedvező szél most sietésre ínt. Mához egy évre lesz szeresém őt személyesen fölkeresni és egy másik üzletet ajánlani föl, amely talán kedve szerint való lesz. — Adja át neki tiszteletemet és biztosítsa őt köszönetemről.”

Megkérdeltem, hogy mit mondjak, ki izeni ezt, de ő azt mondta, on úgy is tudni fogja.”

„ — Hogy nézett ki az ember? — kérde mint ment sejtve. S Gergely leírta őt nekem vonásról-vonásra, szórl-szóra, ahogy az előbb, mikor küldetésében való eljárását mondta el, szintén leírta.

„Szeresetlen! — kiáltottam fel kezeimet tördelve — hiszen ez volt ő! — s neki mintha hályog hullott volna le a szeméről. „Igen, valóban ő volt az?” — szölt ijedten — és én vak, én örült nem ösmerem rá s elárultam saját gazdátlam! Könyök közt tett magának keserű szemrehányásokat s engem kétségbeesése részvétre gerjesztett íranta.” — Vizsgáltam keztem, újra meg újra biztosítottam róla, hogy nem kételkedem hűségében s minjárt a kikötőbe küldtem, hátha nyomára jut azon különös embernek. — Hanem ép az nap reggel sok hajó, mely a kedvezőtlen szél miatt vesztogelt volt, indult kilöntéle vidékre utnak és a szürke ember nyomtalanul tűnt el, mint árnyék.

III.

Mi haszna volna szárya annak, aki le van lánczolva? Kétségbeesése még szörnyűbb lenne.

Mintha valami puszt szögterem lettem volna kitéve, az arany-nak bőségében, emberi társaság híján szökölöktem.

Nem is volt semmi gyönyörűségem benne, megátkozottam a kinséket, amely a világtól egészen elszigetelt. Magamba zártam szomorúságos titkotam és féltem utolsó eselődémtől, amit még irigylem is kellett: hiszen volt neki árnyéka, kimehetett a napvilágra!

En éjjel-nappal magányosan keseregtem szólabám és szívemet a búbanát orvszavoltta.

Mégis volt egyvalaki, aki velem bústul. A hű Gergely szüntelen néma szemrehányással gyötörte magát, hogy „jóságos urának” bizalmára érdemtelen volt, hogy rá nem ösmeret arra, akiről fel kellett tennie, hogy szomorú sorsom okozója. — De én nem okoztam Gergelyt, hogy így történt, az ösmeretlen, meszeserű lényével magyaráztam ki.

Hogy semmit megpróbálatlan ne hagyjak, Gergelyt a város leg hírnevesebb főtjéhez küldtem egy fölőte értékes gyűrűvel és magamból kértetem.

Eljött. A eselőséget eltávolítottam, az ajtót magunkra zártam, melléje ítem s előbb tehetőségét földiesére, aggodalmas szívvel a dolagra tértem szigorú titoktartást fogadtatván vele.

„Uram — szóltam — vajjon feshetne-e ön egy embernek, aki árnyékát szeresetelenségére elvesztette, egy vendég-árnyékot?” — „De micsoda ügytelenség, micsoda hanyagság folytán, hogyan veszithette az el árnyékát?”

„ — Hogy történt, hogy nem — feleltem — az már most nem változtat a dolgon, elég az — hazudtam szemtelenül — Orosz-országba utazott az illető a mult télen és ott a retentő hideg egy alkalommal oly keményen a földhöz fagyasztotta az árnyékát, hogy nélkülük kellett tovább mennie.”

„ — No de az a vendégárnyék — felelt a művész — amit feshetnek neki, amint megmozdulna, rögtön eserben hagyá őt, pláne, ha a veszelőtetett árnyéka is oly lazán függött hozzá, mint az ön elbeszéléséből látszik. — Akinek nines árnyéka, az ne menjen ki a napvilágra, ez a legjobb.”

Evel föllett s eltávozott, úgy szürös pillantást vetvén rá, hogy le kellött szememet sötétöm.

Visszahanyatoltam székembe és kezeimbe tettem arczomat.

Igy üldögélt talált rám Gergely, mikor bejött meglátva urának fájádlmát, zajtalanul megalközdökssal ki akart ösonni.

Főpillantottam — búbanátom már nagy volt — ki kellett magamat beszélnem.

„Gergely, Gergely! Egyetlen embere a világnak, aki látod szenvedésemet és tiszteletben tartod azt; nem kutatód okát, hanem magamban részvételt vagy íranta, lépj hozzáam Gergely, lépj egészen szívem mellé! Nem tartottam előled zár alatt aranyomat, nem zárom el előled szomorúságomat. Ne hagyj el engem, Gergely. Lésd, gazdag, adakozó, emberszerető vagyok, nemde azt véled a világnak ünmpelnie kellene engemet és én kerülöm a világot, elzárkozom előle.

Gergelyem, a világ volt itt a bíró, az taszított el engemet magától s jölhet te is elfordulsz tölem ha megtudod szerény titkotam: Gergely, én a te gazdád, adakozó, emberszerető vagyok, de — oh, istenem, istenem! — ninesen árnyékom!”

(Folyt. köv.)

Menet-rend.

Érvényes 1887. évi június hó 1-étől.

Budapest, Zimony, Belgrád.

Állomások	502. kel. expr. szem. v.	506. gyors v.	504. gyors v.	512. szem. v.
Budapest indulás	5.38	8.00	2.28	9.15*
Szabadka érkezés	8.54	1.03	6.06*	5.00*
indulás	8.59	1.46	6.18*	6.15
Csantavér	—	—	2.29	6.42
Topolya	—	3.05	6.52*	7.97
Hegyes Feketehegy	—	3.42	7.11*	7.31
Verbász Kula	—	4.11	7.25*	7.54
Ó-Kér	—	4.39	7.41*	8.16
Kiszács	—	5.06	—	8.34
Ujvidék (vendéglő)	10.51	5.55	8.18*	9.06
Zimony érkezés	12.19	9.04*	9.53*	11.18
Belgrád érkezés	12.32	9.31*	10.10*	11.35

A Budapestről Belgrád felé közeledő vonatoknál az 512. számú vegyes vonat Szabadkától mint személyvonat közeledik.

Belgrád, Zimony, Budapest.

Állomások	501. expressz	503. gyors v.	513. vegy. v.	507. szem. v.
Belgrád indulás	2.34*	5.35*	5.55*	5.16
Zimony indulás	2.48*	6.03*	6.30	5.48
Ujvidék	4.23*	7.44	9.54	8.12*
Kiszács	—	—	10.30	8.35*
Ó-Kér	—	8.15	10.57	8.54*
Verbász Kula	—	8.31	11.30	9.18*
Hegyes Feketehegy	—	8.45	11.55	9.37*
Topolya	—	9.04	12.36	10.05*
Csantavér	—	9.21	1.04	10.26*
Szabadka érkezés	6.08	9.41	1.45	10.52*
indulás	6.10	9.53	2.25	11.22*
Budapest érkezés	9.40	1.42	7.30*	6.50

A Zimonyból Budapest felé közeledő 513. sz. vonat Szabadkán mint vegyes, onnét Budapestig mint személyvonat közeledik, valamint az 507. sz. személy vonat Szabadkáról mint vegyes vonat közeledik Budapest felé.

Szabadka-Baja.

Állomások	2512. vegy. v.	2502. szem. v.
Szabadka indulás	—	5.45*
Csakteria	—	6.32
Bács-Almás	—	7.18
Bikity Borsód	—	8.02
Baja érkezés	—	8.52

Baja-Szabadka.

Állomások	2501. szem. v.	1511. vegy. v.
Baja indulás	—	10.26
Bikity Borsód	—	11.05
Bács-Almás	—	11.45
Csakteria	—	12.10
Szabadka érkezés	—	12.40

Szabadka-Eszék-Villány.

Állomások	812. vegy. v.	804. szem. v.	803. szem. v.
Szabadka (vendéglő) indulás	5.25*	2.10	6.30*
Tavankut	6.05	2.50	7.20*
Bajmók	6.33	3.21	7.49*
Nemes-Militás	7.24	4.10	8.42*
Zombor	8.05	4.53	9.27*
Prigl. Szt.-Iván	8.40	5.28	10.02*
Szótta	9.02	5.52	10.24*
Gambos (vendéglő)	9.21	6.11*	10.43*
Dálya	10.59	7.43*	12.02*
Bród érkezés	—	—	4.04*
Eszék	12.33	8.50*	4.21*
Villány	3.47	—	6.25*

NYILTÉR.*)

MAITONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legjobb asztali- és Udító Itál,
kifűnő hatásának bizonyult köhögésnél,
négethajoknál, gyomor- és hólyaghu-
rutnál.
Maitoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

Az első es. kir. szabadalmazott Duna-gőzhajózási társaság.

A folyton növekedő áruforgalomnak valamint közönségünk többször

nyilvánított óhajának

megfelelőleg, tisztelettel alulírottak van szerencsém jelenteni, hogy

f. évi szeptember hónaptól kezdve minden héten

kétszeri közlekedés

lesz a

Ferencz-csatornán

egyelőre csak

Zomborig.

Bezdan, 1887. augusztus 22-én.

1-3 **Az ügynökség.**

Árlejtési hirdetmény.

„A Bácséri vízi-társulatnak“ f. évi augusztus 13-án hozott 6. számú határozatához képest ezenel közléssel tétetik, miszerint a „Bácséri“ víznek szabályozása végett szükségessé vált földkiemelési munkálatok Hegyes községében a község-házánál 1887. évi szeptember 1-én, esztőtörtökön reggeli 9 órakor szóbeli nyilvános árlejtés utján a legelőnyösebb ajánlat tevőnek át fognak adatni.

A fogantatba veendő munkálatra nézve tájékozást végett a következők jegyzetnek meg:

1. a Szt. Tamási határában levő II. számú malomtól a paeséri határig bezárólag húzódó szabályozási vonalon a kiásandó földmennyiség 264780 köbméter tesz ki.

2. a sikeres eredmény esetén vállalkozónak elfogadott legelőnyösebb ajánlat tevő az elvállalt földkiemelési munkát f. évi szeptember 8-án különbeni felöltség mellett oktetlenül megkezdeni — az **összes munkát 1888. november 1-ig**, — míg az első részletül megjelölt hegyesi malomig terjedő kiásási munkát pedig minden esetben még a f. évben befejezni, s azt ideiglenes átvevőre bejelenteni köteles.

3. a kérdéses összes munkára az előírányzat alapján kiállítási ár 52956 frtban, míg az első részlet után 27256 frt (136280 kbm.), a második 13000 frt (65000 kbm.), a harmadik 8500 frt (42500 kbm.) és a negyedik 4200 frtban (21000 kbm.) állapított meg. megjegyzetvén, hogy az ezen egyes s illetve négyrészes felosztott Szt. Tamás, — a Bajsai vízi-malomtól a Paeséri határig, s végre a Hegyesi határiban az ötödik számú malom árakra vonatkozó munkákra külön-külön is lehet ajánlatokat tenni.

4. a versenyzni kívánók, a nyilvános szóbeli árlejtés megkezdése előtt az összes ügy az egyes részleteknek megfelelő előírányzati összeg után 10% bányapénzt lefizetni kötelesek.

5. Irásbeli zárt ajánlatok nem fogadotnak el, hanem azok felbontatlanul visszaküldetnek.

6. A szabályozás a régi „Bácséri“ mederen vezetetik keresztül, és a munka alulról szt. Tamás községtől kiindulva veendő fogantatba.

7. A szóban levő munkákra szerkesztett összes műszaki okmányok Hegyes községében a község-házán, — míg az ezen munkákra vonatkozólag szerkesztett részletes árlejtési feltételeknek egy-egy példánya még Szt.-Tamás, Feketehegyen, Hegyesen, Topolyán, Bajsán, Ó-Moroviczán és Paeséron a község-házán. — a most kitűzött napokon — a hivatalos órák alatt mindenki részéről átanulmányozás végett betekinthetők. 3-3

Kélt Hegyesen, 1887. évi augusztus hó 13-án.

Radimetzky Ferencz, s. k. Kiss Ábel, s. k.
választmányi jegyző. választmányi elnök.

A belügyminiszterium által 22,852, valamint újonnan 51,786. sz. a. ajánlott és szakhatóságok által megvizsgált

Pollacsek-féle

FERTŐTLENÍTŐ SZEREK,

és pedig fertőtlenítő folyadék, fertőtlenítő mosószappanpor

nálnak **állandóan kaphatók**, ugyszintén carbol-mész, valamint mindenféle carbol-savak, nemű fajták

Pollacsek Emil és Társa

kristály-szoda- és fertőtlenítő-szerek gyára

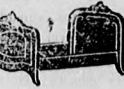
BUDAPEST, VII. kerület, Király-utca 71. szám alatt.

Budapest főváros egyedül szállítója az összes kórházak, iskolák, nyilvános épületek, tereknek stb. szükségleteinek fedezésére. 4-6

A rettentő veszteségek,

melyeket a nagy londoni vasutort-gyár Goddard, Irving Brothers and Comp. a Glasgovi bank legutóbbi jelentékeny bukása által szenvedett, annyira megrövidítette azt, hogy elhatározta magát, a gyárt megszűntetni és a tömegesen készletben levő, minden kiállítás az arany éremmel kitüntetett vas-utortok a gyári árnak 1/3 részéért végreleszen eladni.

Ezennel ajánlom a nálam bizományban levő **400 darab vas-egy felöltöteknék**, (amapás dísz minden lakás és minden szobának) a mesés oleó, még soha sem létezett árért: 8 frt darabja (ezelűt 32.50 mrk.) Az ágyak körülbelül e mezevnyesen hasonlóak. Megrendeléseket egyenként is eszközök, a meddig a készlet tart; s mindig jeles hibánélküli példányokban, az előre beküldött ár mellett.

HEMMER S., gépraktár

Bécs, Landstrasse, Krieglbergasse.

Főköpen nyáron és őszkor a vasúgyak sokkal praktikusabban mint a fa-ágyak, mivel azok semmiféle fergőt, vagy tisztálanságot nem tartalmaznak, s sokkal tartósabbak mint utóbbiak. 1-6

Cigaretta-áznóknak.

A „Braunstein Freres“ gyára (Paris 65 Boulevard Esclimann) által készített **cigaretta-papír** az ide mellényomott gyári jegyzetel

Les dernieres Cartouches.

az osztrak-magyar Birodalom legelő tudományos tekintélyei által is összehasonlító vegyelmezés alapján mint tökéletesen mentes minden az egészségnélk a rta l m a s anyagotól és a létők között a legelőnyösebb és legkitűnőbb cigaretta-papírnak ismertetett el.

Miután nálnak is azon megyőzőbbes terjed, hogy a cigaretta-jósága első sorban a papír minőségétől függ, amalfogva a „Les dernieres Cartouches“ papír mindig kedveltebbé válik és minden ilyenmű cikket árszólkánál kapható.

Valódi csak azon papír, melynek etikettejé az ide mellényomottat rajzhoz hasonló a „BRAUNSTEIN FRERES“ ezeget viseli.

Hogy osztrak-magyarországi vevőt e gyár pontosan kiszolgálhassa

„Braunstein Freres“

keresked. törvényesszékileg bejegyzett cég azalt **BÉCSBEN, II. Negerlogasse 8. szám alatt** gyári raklaktár nyitott.

4-12

Hamisításoktól óvakodjunk!

Dr. Popp J. G. névűt fogortos	Dr. Popp J. G. névűt fogortos	Dr. Popp J. G. névűt fogortos
Dr. Popp J. G. névűt fogortos	Dr. Popp J. G. névűt fogortos	Dr. Popp J. G. névűt fogortos
Dr. Popp J. G. névűt fogortos	Dr. Popp J. G. névűt fogortos	Dr. Popp J. G. névűt fogortos
Dr. Popp J. G. névűt fogortos	Dr. Popp J. G. névűt fogortos	Dr. Popp J. G. névűt fogortos

Hamisításoktól óvakodjunk!

Senki se fogadjon el mást, mint:

Hamisításoktól óvakodjunk!

Oblát Károly könyvnyomdájából, Zomborban.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő és kiadó-laptulajdonos: DR. MOLNÁR GYULA.

HIRDETÉSEK.

A Belvárosban a Széchenyi István-körúton levő 237-ik számú ház szabad kézből

eladandó,

esetleg f. évi november hó 1-től bérbeadandó.

Bővebb felvilágosítással szolgál **Hoffmann Frigyes** Zomborban.